

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 3Sfk/13/2022
Identifikačné číslo spisu: 3021200104
Dátum vydania rozhodnutia: 25. júla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Anita Filová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:3021200104.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anity Filovej, sudkyne Mgr. Kristíny Babiakovej a sudcu JUDr. Rastislava Dluhoša, PhD. (sudca spravodajca), v právnej veci žalobcu (sťažovateľa): U. U. N., nar. XX.XX.XXXX., bytom X. X, XXX XX A., proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 42 499 500, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 100099011/2021 zo dňa 21.01.2021, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/33/2021-66 zo dňa 08.09.2021, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníkom konania sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred orgánmi verejnej správy

1. Daňový úrad Trenčín (ďalej aj ako „správca dane“) rozhodnutím č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 vyrubil žalobcovi podľa § 156 ods. 1 písm. a) zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) úrok z omeškania v sume 1 159,60 eur za nezaplatenie dane z príjmov fyzickej osoby vyrubenej podaním daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2013 v ustanovenej lehote a v ustanovenej výške. Žalobca sa proti rozhodnutiu neodvolal a toto nadobudlo právoplatnosť dňa 11.07.2019.

2. Správca dane rozhodnutím č. 101632807/2020 zo dňa 27.10.2020 o začatí daňového exekučného konania, ktoré žalobcovi podľa § 90 ods. 3 daňového poriadku nebolo doručované, začal podľa § 90 ods. 1 daňového poriadku daňové exekučné konanie. Exekučným titulom sa stal vykonateľný výkaz nedoplatkov zostavený správcom dane z evidencie daní žalobcu ako daňového dlžníka ku dňu 01.08.2019 vo výške 1 159,60 eur.

3. Správca dane oznámil podľa § 91 daňového poriadku daňovou exekučnou výzvou č. 101632881/2020 zo dňa 27.10.2020 (ďalej aj „daňová exekučná výzva“) žalobcovi začatie daňového exekučného konania voči nemu na vymoženie daňového nedoplatku vo výške 1 159,- eur, pričom podľa § 91 ods. 2 písm. f) daňového poriadku vyzval žalobcu na zaplatenie daňového nedoplatku v lehote 8 dní s upozornením podľa § 91 ods. 2 písm. g) daňového poriadku, že inak vydá exekučný príkaz na vykonanie daňovej exekúcie zadržaním vodičského preukazu podľa § 148a daňového poriadku.

4. Proti daňovej exekučnej výzve podal žalobca odvolanie, primárne dôvodiac, že je obeťou trestného činu, ktorého sa dopustila jeho účtovníčka. Tá v mene žalobcu, bez jeho vedomia, neoprávnené vystavovala faktúry pre odberateľov za neexistujúce služby, snažiac sa získať nezákonný prospech z fingovaného odpočtu DPH, čím tiež navyšovala v rozpore s hospodárskou realitou žalobcu daňový základ pre daň z príjmu. Za trestný čin svojej účtovníčky, proti ktorej je už aj vedené trestné stíhanie, nemôže znášať zodpovednosť. Vodičský preukaz potrebuje na výkon svojho povolania a tiež na zabezpečovanie potrieb rodiny, keďže je živiteľom troch detí.

5. Žalovaný rozhodnutím č. 100099011/2021 zo dňa 21.01.2021 (ďalej aj ako „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 74 ods. 4 daňového poriadku daňovú exekučnú výzvu správca dane potvrdil, dôvodiac, že daňová exekučná výzva obsahuje všetky zákonné náležitosti podľa § 91 ods. 2 daňového poriadku a že správa dane dostatočne zistil splnenie podmienok na začatie daňového exekučného konania. Daňový nedoplatok nebol žalobcom uhradený, t. j. nezanikol, z čoho vyplýva, že v čase začatia daňového exekučného konania tu existoval spôsobilý predmet daňovej exekúcie. K odvolacím námietkam argumentujúcim trestným činom účtovníčky žalobcu žalovaný uviedol, že tieto si mal žalobca uplatniť v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu správca dane č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 o vyrubení úroku z omeškania, ktoré sa stalo podkladom daňovej exekúcie. Žalobca tiež podľa žalovaného nepreukázal, že jeho príjem je priamo podmienený držbou vodičského preukazu.

II.

Konanie na správnom súde

6. Proti preskúmanému rozhodnutiu podal žalobca na Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „správny súd“) správnu žalobu. Dôvodil arbitrárnosťou preskúmaného rozhodnutia žalovaného a absenciou riadneho zistenia skutkového stavu. Zopakoval argumentáciu z administratívneho konania. Z nezákonného konania jeho účtovníčky, ktoré sám nezapríčinil, mu nemôže vzniknúť zákonná povinnosť platenia daní. Na podporu svojej argumentácie predložil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 28Sa/4/2018-67 zo dňa 30.05.2019, ktorým správny súd zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ukladajúc správnejmu orgánu povinnosť vyčakať na výsledky trestného konania vedeného proti účtovníčke žalobcu. Keďže je obeťou trestného činu, s poukazom na zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2017 Z. z.“) požiadal správny súd, aby uvedenú skutočnosť v konaní zohľadnil.

7. Správny súd rozsudkom č. k. 13S/33/2021-66 zo dňa 08.09.2021 (ďalej aj ako „napadnutý rozsudok“) správnu žalobu zamietol, žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal. Správny súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného. Skutočnosti, ktorými argumentoval žalobca, už nie sú ani podľa správneho súdu relevantné. Bolo možné ich uplatniť v rámci tzv. vyhľadávacieho konania, a to najneskôr v odvolacom konaní proti rozhodnutiu č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 o vyrubení úroku z omeškania. Žalobca však odvolanie nepodal. Ak žalovaný na námietky žalobcu vznesené až vo vykonávacom konaní neprihliadal, bol takýto postup v súlade so zákonom. Správny súd pripomenul, že nakoľko správca dane disponoval voči žalobcovi spôsobilým exekučným titulom, musel ex offo začať daňové exekučné konanie. Ak by po vydaní exekučného titulu nastala skutočnosť brániaca daňovej exekúcii, alebo skutočnosť majúca za následok zánik vymáhaného daňového nedoplatku, v daňovom exekučnom konaní by nebolo možné pokračovať. Existencia takejto

skutočnosti však podľa správneho súdu nevyplýva ani z obsahu administratívneho spisu, ani zo žalobných tvrdení. Argumentáciu žalobcu odkazom na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 28Sa/4/2018-67 zo dňa 30.05.2019 vyhodnotil správny súd ako nedôvodnú, keďže tam bolo predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie vydané v rámci tzv. vyhľadávacieho konania, pričom tu je predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie vydané v daňovom exekučnom konaní.

III.

Kasačná sťažnosť a stanovisko žalovaného k nej

8. Proti napadnutému rozsudku podal žalobca (ďalej aj ako „sťažovateľ“) kasačnú sťažnosť, dôvodiac, že správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom sa tiež odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

9. Sťažovateľ namietol, že v čase doručovania rozhodnutia č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 o vyrubení úroku z omeškania sa nezdržoval na adrese trvalého pobytu, poštu mu občas vyberal otec. Sťažovateľ pritom daňový úrad upozornil, že jeho korešpondenčná adresa je iná a že tiež má zriadenú elektronickú poštu prostredníctvom stránky www.slovensko.sk s prístupom cez občiansky preukaz. Uviedol, že nemá vedomosť, že by správca dane na túto inú ním oznámenú adresu mu doručoval rozhodnutie č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 o vyrubení úroku z omeškania. Okolnosti týkajúce sa správnosti doručovania rozhodnutí v správnom konaní mal podľa sťažovateľa správny súd skúmať ex offo.

10. Sťažovateľ ďalej v kasačnej sťažnosti zopakoval argumentáciu z administratívneho konania a správnej žaloby založenú na tvrdeniach o protiprávnom konaní jeho účtovníčky. Podľa sťažovateľa mali nielen žalovaný, ale aj správny súd počkať na skončenie trestného konania, ktorého výsledky mohli zásadným spôsobom zmeniť skutkový stav oproti dôkazom, ktoré mali správne orgány k dispozícii v čase vydania rozhodnutia č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019. S poukazom na uvedenú vadu nielen preskúmané rozhodnutie žalovaného, ale aj napadnutý rozsudok správneho súdu je možné považovať za vydané predčasne, a teda nezákonne. Správny súd tiež podľa sťažovateľa pochybil v tom, že sa nezaoberal sťažovateľovou argumentáciou v súvislosti s potrebou zohľadnenia zákona č. 274/2017 Z. z.

11. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zotrval žalovaný na skutočnostiach a záveroch uvedených v preskúmanom rozhodnutí a v stanovisku k správnej žalobe. K námietke o nesprávnom doručovaní rozhodnutia správcu dane č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 uviedol, že toto rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručované rovnakým spôsobom ako daňová exekučná výzva, proti ktorej sa sťažovateľ odvolal a ktorú sám považoval za riadne doručenú.

IV.

Právne názory kasačného súdu

12. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“) po zistení, že kasačná sťažnosť sťažovateľa bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP) a je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach sťažnostných bodov uplatnených sťažovateľom (§ 453 ods. 2 SSP) spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a postupom podľa § 455 SSP bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

13. Vec bola náhodným výberom pridelená do tretieho senátu Najvyššieho správneho súdu a v tomto senáte bola pridelená ako sudkyňi spravodajkyňi sudkyňi Mgr. Kristíne Babiakovej. Na základe § 27a ods. A rozvrhu práce Najvyššieho správneho súdu na rok 2023 v znení jeho opatrenia č. 5 bola vec prerozdelená do ôsmeho senátu Najvyššieho správneho súdu, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozsudku pod pôvodnou spisovou značkou.

14. K jednotlivým kasačným námietkam sťažovateľa, ktoré po zohľadnení ich relevancie a miery konkretizácie zosumarizoval kasačný súd v bodoch 8. až 10. tohto rozsudku, zaujíma nasledovné stanovisko:

15. K námietke týkajúcej sa nesprávneho doručovania rozhodnutia č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 sťažovateľovi, spočívajúcej v tom, že správca dane mal v podstate odignorovať požiadavku sťažovateľa, aby mu v administratívnom konaní bolo doručované na ním uvedenú konkrétnu adresu, kasačný súd uvádza, že túto námietku v kasačnom konaní nemohol zohľadniť a meritorne sa ňou zaoberať, poukazujúc na ustanovenie § 441 SSP, podľa ktorého v kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti. Po preskúmaní administratívneho spisu žalovaného a súdneho spisu správneho súdu kasačný súd konštatuje, že sťažovateľ proti okolnostiam doručovania mu rozhodnutia správcu dane č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 nenamietal ani v odvolaní proti daňovej exekučnej výzve a ani v správnej žalobe, kde namietol len to, že mu nebolo doručené rozhodnutie o začatí daňového exekučného konania č. 101632807/2020 zo dňa 27.10.2020.

16. Pokiaľ ide o námietku, že správny súd mal byť vyčkat' na výsledky trestného konania vedeného proti účtovníčke sťažovateľa, resp. mal z dôvodu, že tak neučinili správne orgány, zrušiť preskúmané rozhodnutie žalovaného a keďže tak nepostupoval, sa mal správny súd dopustiť porušenia zákona spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci v spojení s porušením práva sťažovateľa na spravodlivý proces, kasačný súd odkazuje na právne korektnú argumentáciu správneho súdu, s ktorou sa stotožňuje. Skutočnosti, ktorými argumentoval sťažovateľ v odvolaní proti daňovej exekučnej výzve, nie sú už relevantné, keďže ich relevancia v zanikla. Správny súd preto správne poukázal na to, že ich bolo možné uplatniť v rámci tzv. vyhľadávacieho konania, teda v odvolacom konaní proti rozhodnutiu č. 101363028/2019 zo dňa 05.06.2019 o vyrubení úroku z omeškania. Sťažovateľ však odvolanie nepodal. Ak žalovaný na námietky sťažovateľa vznesené až vo vykonávacom konaní neprihliadal, bol takýto postup v súlade so zákonom a rovnako bol v súlade so zákonom aj postup správneho súdu, ktorý tejto žalobnej námietke nepriznal vecnú dôvodnosť.

17. Správny súd vhodne v napadnutom rozsudku pripomenul, že nakoľko správca dane disponoval voči sťažovateľovi spôsobilým exekučným titulom, musel ex offio začať daňové exekučné konanie. Ak by po vydaní exekučného titulu nastala skutočnosť brániaca daňovej exekúcii, alebo skutočnosť majúca za následok zánik vymáhaného daňového nedoplatku, v daňovom exekučnom konaní by nebolo možné pokračovať. Existencia takejto skutočnosti však ani podľa kasačného súdu z obsahu administratívneho spisu a ani zo žalobných tvrdení nevyplýva.

18. Za súladné so zákonom považuje kasačný súd aj správnym súdom zrealizované posúdenie argumentácie žalobcu poukazujúceho na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 28Sa/4/2018-67 zo dňa 30.05.2019, ktorú správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú, keďže pred Krajským súdom v Trenčíne bolo predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie vydané v rámci tzv. vyhľadávacieho konania, týkajúce sa povinného sociálneho poistenia, pričom tu je predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie vydané v daňovom exekučnom konaní.

19. Sťažovateľ napokon správne súdu v kasačnej sťažnosti vytkol pochybenie spočívajúce v tom, že sa nezaoberal jeho argumentáciou v súvislosti s potrebou zohľadnenia zákona o obetiach trestných činov. V kasačnej sťažnosti odcitoval ustanovenia § 2 ods. 1 písm. b) a písm. f) zákona č. 274/2017 Z. z., avšak nad rámec tejto citácie neposkytol ani náznak argumentácie, posúdením ktorej by bolo možné vecne uchopiť túto námietku ohľadne vady, ktorej sa správny súd mal svojím procesným postupom alebo napadnutým rozsudkom dopustiť. Preto kasačnému súdu nezostávalo iné, než vyhodnotiť námietku ako nedôvodnú.

20. Z vyššie prezentovaných dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju s poukazom na ustanovenie § 461 SSP zamietol.

21. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Sťažovateľ v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov kasačného konania prislúcha len v prípadoch, ak to možno spravodlivo požadovať a po splnení zákonom stanovených podmienok len výnimočne (§ 168 SSP), ktoré podľa obsahu súdnych spisov nenastali. Preto kasačný súd účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

22. Toto rozhodnutie prijal senát kasačného súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.